مقاله اصیل پژوهشی

بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش از دیدگاه دانش‌آموختگان پرستاری شاغل در بیمارستانهای شهر بیرجند سال ۱۳۹۱

محبوبه رخش خورشید[۱]، زهرا فرج‌زاده[۲]، علی‌محمد ایزدپناه[۲]، سید علیرضا سعادتجو[۲]

چکیده

زمینه و هدف: افزایش کیفیت آموزش پرستاری موجب ارتقای کیفیت در مراقبت پرستاری می‌شود. سنجش دیدگاه دانش‌آموختگان می‌تواند راه را برای برنامه‌ریزی و اصلاح روشهای موجود روشن سازد. این مطالعه با هدف تعیین عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش از دیدگاه دانش‌آموختگان پرستاری شاغل در بیمارستانهای شهر بیرجند انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی تحلیلی بر روی ۱۱۵ نفر از دانش‌آموختگان پرستاری شاغل در بیمارستانهای شهر بیرجند در سال تحصیلی ۹۱-۹۰ که به روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای انتخاب شدند، انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته شامل دو بخش مشخصات جمعیت‌شناختی و دیدگاه دانش‌آموختگان در خصوص میزان تأثیر عوامل مختلف بر کیفیت آموزش دارای ۳۲ گویه و پنج حیطه بود. جهت تعیین روایی پرسشنامه از روایی محتوا و برای بررسی پایایی از ضریب همبستگی درونی سؤالات استفاده شد که ضریب Cronbach Alpha در کل ۰/۹۲ و در حیطه‌های مختلف از ۰/۷۰ تا ۰/۸۳ به دست آمد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS ویرایش ۱۵ و آزمونهای آماری Friedman و Wilcoxon تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: از ۱۱۵ دانش‌آموخته موردمطالعه، بیشتر افراد مؤنث (۸۷/۸٪)، متأهل (۷۶/۵٪) و دانش‌آموخته دانشگاههای دولتی (۶۸/۷٪) بودند. از دیدگاه دانش‌آموختگان، حیطه ویژگیهای فردی استاد بیشترین و حیطه نظارت و ارزشیابی کمترین میانگین امتیاز تأثیر بر کیفیت آموزش را به خود اختصاص داده بود. همچنین مؤثرترین عامل در حیطه ویژگیهای فردی استاد، تسلط استاد در درس مورد نظر بود.

نتیجه‌گیری: اساتید می‌توانند با کسب ویژگیهایی مانند تسلط در درس و توجه به مشکلات دانشجویان موجب ارتقای کیفیت آموزش گردیده و همچنین با انجام تغییراتی در سیستم ارزشیابی در جهت عینی‌تر بودن ارزشیابی و ارائه بازخورد به دانشجویان می‌توان گام مؤثری در ارتقای کیفیت آموزش برداشت.

کلیدواژه‌ها: پرستاری- دانش آموخته- دیدگاه- کیفیت آموزش

مراقبت‌های نوین، فصلنامه علمی پژوهشی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۹۳؛ ۱۱ (۳): ۱۹۶-۲۰۲

دریافت: ۹۱/۰۹/۲۰ **پذیرش: ۹۳/۰۸/۲۱**

نویسنده مسئول: زهرا فرج‌زاده، گروه آموزشی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. بیرجند، ایران.

آدرس: بیرجند، خیابان غفاری، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، دانشکده پرستاری و مامایی

تلفن: ۰۵۶۳۲۴۴۳۰۴۱ نمابر: ۰۵۶۳۲۴۴۰۵۵۰ e.mail:farajzadehz@bums.ac.ir

[۱] دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. بیرجند، ایران.

[۲] مربی گروه آموزشی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. بیرجند، ایران.

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-03]

مقدمه

دانشگاهها و مراکز آموزش عالی، مأموریتهای مختلفی بر عهده دارند که سه مأموریت اصلی شامل: آموزش، پژوهش و خدمات برای دانشگاه مورد تأکید قرار گرفته است. مأموریت آموزش از اولین مأموریتهایی محسوب می‌شود که در بسیاری از کشورهای دنیا بر آن توافق شده است.(۱)، آموزش فعالیتی هدفمند در جهت ارتقای یادگیری است. وظیفه هر مؤسسه آموزشی، آموزش و رشد دانشجویانی است که به آن وارد می‌شوند. در نظام آموزش دانشگاهی منظور از آموزش ایجاد تغییرات مناسب و روزافزون در محصول این سیستم یعنی دانش‌آموختگان است.(۲)

نیروی انسانی پایه و اساس نظامهای بهداشتی را به خود اختصاص می‌دهد و پرستاران بزرگترین گروه ارائه‌دهنده خدمات سلامت را تشکیل می‌دهند و توانمندی آنها نقش مهمی در تحقق رسالت نظام سلامت ایفا می‌کند.(۳)، سازمانهای مراقبت بهداشتی از قبیل سازمان بهداشت جهانی خواستار ارتقای استانداردها برای پرستاران دانش‌آموخته جدید نسبت به دانش‌آموختگان گذشته می‌باشد(۴)، زیرا نیازهای زندگی در دنیای پرشتاب امروز، موجب نیاز به شکل دادن به تحولات و نوآوریهای آموزشی به ویژه در سطح آموزش دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی است. برنامه درسی پرستاری نیز از این قاعده مستثنی نیست.(۵)، کیفیت بالا در آموزش پرستاری اساس مراقبت پرستاری خوب است.(۶)، در طی بیست سال گذشته نقایص کیفیت مراقبت بهداشتی منجر به تمرکز جدیدی بر ارتقای کیفیت در آموزش پزشکی شده است.(۷)

واژه کیفیت در خدمات و آموزش به سختی قابل تعریف می‌باشد. کیفیت خدمات غالباً با توجه به انتظارات خاص مشتریها متفاوت است.(۸)، Hodavand به نقل از Ivancevich نوشته است: آنچه در تعریف کیفیت مرکزیت دارد، نظر مخاطبان است. بنابراین اساس کیفیت تابع نظر مشاهده‌گر است.(۹)

در واقع واژه کیفیت کلمه‌ای یونانی است که از سوی افلاطون و ارسطو برای تفکیک ماهیت اشیاء به کار برده شده است.(۱)، کیفیت یک امر ارزشی است که بیانگر دلخوشی مشتری می‌باشد و به موازات افزایش انتظارات مشتری، کیفیت محصول نیز باید ارتقا یابد.(۱۰)

اولین قدم برای انجام تلاش مؤثر در جهت ارتقای کیفیت آموزش آن است که مشتری را شناسایی کرده و پی ببریم که انتظارات آنها از مؤسسه چیست؟ مشتریهای دانشگاه شامل: اساتید، سخنرانان، دانشجویان، کارمندان اجرایی، فارغ‌التحصیلان، والدین، دولت و جامعه محلی می‌باشد.(۱۱)، هرچه کیفیت خدمات ارائه شده به وسیله محیطهای آموزشی بهبود یابد، باعث می‌شود تا کیفیت خروجیهای آنها که معمولاً فارغ‌التحصیلان هستند، افزایش یابد و اثرات این بهبود کیفیت به سرتاسر جامعه تسری می‌یابد.(۱۰)

از جمله تعریفهای کیفیت در آموزش عالی، تعریف شبکه بین‌المللی نهادهای تضمین کیفیت در آموزش عالی در سال ۱۹۹۳ است که کیفیت را به عنوان تطابق وضعیت موجود آموزش عالی با استانداردهای از قبل تعیین شده و به عنوان تطابق وضعیت آموزش عالی با رسالت، اهداف، انتظارات یاران آموزشی (اعضاء هیأت علمی، مسئولان دانشگاهی، دانشجویان و...) تعریف کرده است.(۶)

ارزشیابی از مهمترین پایه‌های ارتقای کیفیت آموزش می‌باشد. نقش ارزشیابی در امر قضاوت، در خصوص کیفیت فرآیند آموزش و پیشبرد اهداف آموزشی شناخته شده است. سنجش نظرات دانش‌آموختگان به عنوان خدمت گیرندگان اصلی در سیستم آموزشی از راههایی است که نتایج آن ضمن بازتاب وضعیت فعلی، راه را برای برنامه‌ریزی و اصلاح روشهای موجود روشن می‌سازد.(۱۲)، دانش‌آموختگان به عنوان دریافت‌کنندگان آموزش بهترین منبع برای قضاوت و شناسایی مشکلات آموزشی هستند.(۱۳)، با شناسایی عواملی که از نظر دانش‌آموختگان بیشترین تأثیر را بر کیفیت آموزش دارند ولی در آموزش به شکل مطلوب مورد توجه قرار نمی‌گیرند و ارائه پیشنهادهای ضروری بر اساس نتایج بررسی به متولیان امر آموزش پرستاری، می‌توان در جهت جبران کمبودها و کاستیهای موجود در برنامه آموزشی اقدام کرد. این مطالعه با هدف بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش از دیدگاه دانش‌آموختگان پرستاری شاغل در بیمارستانهای شهر بیرجند انجام شد.

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-03]

روش بررسی

در این مطالعه توصیفی تحلیلی از بین دانش‌آموختگان پرستاری شاغل در بیمارستانهای شهر بیرجند در سال تحصیلی ۹۱-۹۰ که معیارهای ورود به مطالعه را دارا بودند، بر اساس مطالعه Avizhgan و همکاران(۱۴)، ۱۱۵ نفر به روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. به این صورت که ابتدا لیست دانش‌آموختگان پرستاری شاغل در بیمارستانهای شهر بیرجند به تفکیک هر بیمارستان تهیه شد و سپس از بین افرادی که معیارهای ورود به مطالعه را دارا بودند بر اساس سهمیه از بیمارستان ولیعصر(عج) ۵۴ نفر، امام رضا(ع) ۳۲ نفر، تأمین اجتماعی بیست نفر و ارتش ده نفر به روش تصادفی انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل: داشتن مدرک لیسانس و تمایل به شرکت در مطالعه بود. پس از هماهنگی با مراجع ذیصلاح، به بخشهای مختلف هر بیمارستان در نوبتهای مختلف کاری مراجعه و پس از توضیح اهداف مطالعه، در صورت تمایل پرسنل واجد شرایط به شرکت در پژوهش پرسشنامه در اختیار افراد قرار گرفت و در پایان نوبت‌کاری پرسشنامه‌ها جمع‌آوری گردید.

ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته شامل دو بخش بود. بخش اول مربوط به مشخصات جمعیت‌شناختی و بخش دوم مربوط به دیدگاه دانش‌آموختگان در رابطه با میزان تأثیر عوامل مختلف بر کیفیت آموزش بود. این بخش در پنج حیطه و ۳۲ گویه شامل: ویژگیهای فردی اساتید (هفت گویه)، روش تدریس (نُه گویه)، ارتباط آموزش‌دهنده و فراگیر (چهار گویه)، محیط و منابع آموزشی (هشت گویه)، نظارت و ارزشیابی (چهار گویه) تنظیم گردید. پاسخها بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت از بسیار کم=۱ تا بسیار زیاد=۵ نمره‌گذاری شد. میانگین نمرات هر حیطه با جمع کردن نمرات گویه‌های آن حیطه و تقسیم بر تعداد سؤالات آن محاسبه گردید و به عنوان نمره دیدگاه دانش‌آموختگان در خصوص میزان تأثیر عوامل مختلف بر کیفیت آموزش در نظر گرفته شد و کسب نمره کمتر از ۱/۸ به عنوان تأثیر بسیارکم،۱/۸۱-۲/۶ کم، ۲/۶۱-۳/۴ متوسط، ۳/۴۱-۴/۲ زیاد و بیشتر از ۴/۲ به عنوان تأثیر بسیار زیاد تلقی گردید. روایی پرسشنامه با نظرسنجی از پنج نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه بررسی شد و جهت تعیین پایایی، مطالعه‌ای مقدماتی بر روی بیست نفر از دانش‌آموختگان انجام شد و ضریب Cronbach Alpha در کل ۰/۹۲ و برای مقیاسهای ویژگیهای فردی استاد ۰/۸۴، روش تدریس ۰/۷۸، ارتباط آموزش دهنده و فراگیر ۰/۷۷، محیط و منابع آموزشی ۰/۷۱ و نظارت و ارزشیابی ۰/۹۲ به دست آمد.

داده‌ها در نرم‌افزار آماری SPSS ویرایش ۱۵ وارد شدند. ابتدا داده‌ها با استفاده از آزمون Kolmogorov-Smirnov از نظر برخورداری از توزیع نرمال بررسی شدند که با توجه به عدم برخورداری از توزیع نرمال، برای مقایسه میانگین‌ها از آزمونهای آماری Friedman و Wilcoxon در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ استفاده شد.

یافته‌ها

از ۱۱۵ دانش‌آموخته مورد مطالعه، ۱۰۱ نفر (۸۷/۸٪) مؤنث، ۸۸ نفر (۷۶/۵٪) متأهل و ۷۹ نفر (۶۸/۷٪) دانش‌آموخته دانشگاههای دولتی بودند. میانگین سن افراد موردمطالعه ۶/۵۱±۳۱/۵ سال بود.

نتیجه آزمون Friedman نشان داد که بین میانگین نمره دیدگاه پرستاران در خصوص تأثیر عوامل مختلف بر کیفیت آموزش تفاوت معنی‌داری وجود دارد($p<۰/۰۰۱$) و نتیجه آزمون Wilcoxon نشان داد که میانگین نمره دیدگاه پرستاران در خصوص تأثیر عامل ویژگی‌های فردی استاد نسبت به عوامل روش تدریس، ارتباط آموزش‌دهنده و فراگیر و محیط و منابع آموزشی($p<۰/۰۰۱$) و همچنین میانگین نمره دیدگاه در خصوص تأثیر عامل نظارت و ارزشیابی نسبت به عوامل روش تدریس و محیط و منابع آموزشی به طور معنی‌داری بیشتر بود($p=۰/۰۲$). (جدول ۱)

از میان ۳۲ گویه مورد بررسی طبق نظر دانش‌آموختگان گویه‌های تسلط استاد در درس موردنظر، احترام متقابل استاد و دانشجو، پاسخگویی به مشکلات دانشجویان، به روز بودن منابع آموزشی، داشتن عدالت در ارزشیابی و توضیح مجدد مطالب و رفع اشکال پس از ارزشیابی بیشترین تأثیر را بر کیفیت آموزش داشته‌اند.(جدول ۲)

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-03]

جدول ۱: دیدگاه دانش‌آموختگان پرستاری در خصوص تأثیر عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در حیطه‌های مختلف

کیفیت آموزش / حیطه‌ها	متوسط (۳) تعداد (درصد)	زیاد (۴) تعداد (درصد)	بسیار زیاد (۵) تعداد (درصد)	انحراف‌معیار±میانگین
ویژگیهای فردی استاد	۷ (۶/۱)	۴۹ (۴۲/۶)	۵۹ (۵۱/۳)	۴/۲۰±۰/۵۹
روش تدریس	۱۸ (۱۵/۷)	۵۳ (۴۶/۱)	۴۴ (۳۸/۳)	۳/۹۷±۰/۶۳
ارتباط آموزش‌دهنده و فراگیر	۱۷ (۱۴/۸)	۵۸ (۵۰/۴)	۴۰ (۳۴/۸)	۴/۰۴±۰/۶۰
محیط و منابع آموزشی	۲۲ (۱۹/۱)	۵۴ (۴۷/۰)	۳۹ (۳۳/۹)	۳/۹۴±۰/۶۰
نظارت و ارزشیابی	۲۲ (۱۹/۱)	۴۲ (۳۶/۵)	۵۱ (۴۴/۳)	۴/۱۲±۰/۶۶

جدول ۲: میانگین نمره دیدگاه دانش‌آموختگان پرستاری در خصوص تأثیر عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در گویه‌های مختلف هر حیطه

حیطه‌ها	گویه‌ها	انحراف‌معیار ±میانگین
ویژگیهای فردی استاد	۱- تسلط استاد در درس موردنظر	۴/۳۰±۰/۷۵
	۲- فن بیان	۴/۲۹±۰/۷۴
	۳- احساس مسئولیت در امر آموزش	۴/۲۵±۰/۷۳
	۴- علاقه‌مندی استاد به موضوع تدریس	۴/۱۸±۰/۷۹
	۵- سطح تحصیلات	۴/۱۵±۰/۸۳
	۶- نگرش مثبت استاد به رشته	۴/۱۲±۰/۸۷
	۷- سابقه تدریس	۴/۱۱±۰/۸۰
روش تدریس	۸- احترام متقابل استاد و دانشجو	۴/۲۲±۰/۷۳
	۹- توجه به نیازهای آموزشی فراگیران	۴/۰۴±۰/۸۱
	۱۰- مشارکت دانشجو در تدریس	۴/۰۰±۰/۸۱
	۱۱- به کارگیری روش و فنون مناسب تدریس	۴/۰۰±۰/۸۱
	۱۲- ارائه مطالب جدید توسط استاد	۴/۰۰±۰/۸۱
	۱۳-استفاده به جا و مناسب از وسایل کمک آموزشی	۳/۹۳±۰/۹۱
	۱۴- انتخاب و سازماندهی منطقی محتوای یادگیری	۳/۸۹±۰/۸۸
	۱۵- تبیین اهداف آموزشی در ابتدای برنامه آموزشی	۳/۸۸±۰/۸۵
	۱۶- ایجاد زمینه فکری خلاقیت در دانشجو	۳/۸۶±۰/۹۵
ارتباط آموزش دهنده و فراگیر	۱۷- پاسخگویی به مشکلات دانشجویان	۴/۰۶±۰/۷۸
	۱۸- ایجاد ارتباط مناسب و منطقی با دانشجو	۴/۰۲±۰/۷۹
	۱۹- ایجاد جو مساعد آموزشی	۴/۰۰±۰/۸۴
	۲۰- اعتماد متقابل استاد و دانشجو	۳/۹۹±۰/۷۳
محیط و منابع آموزشی	۲۱ -به روز بودن منابع آموزشی	۴/۱۲±۰/۸۲
	۲۲ -در دسترس بودن منابع آموزشی	۴/۱۱±۰/۸۴
	۲۳-کافی بودن تعداد منابع آموزشی	۴/۰۳±۰/۸۷
	۲۴- دسترسی به خدمات اطلاع‌رسانی و ارتباطات	۴/۰۰±۰/۸۴
	۲۵- مناسب بودن فضاهای آموزشی	۳/۹۶±۰/۹۰
	۲۶- تعداد دانشجویان در کلاس	۳/۹۴±۰/۸۱
	۲۷- دسترسی به وسایل کمک آموزشی و سمعی و بصری	۳/۸۷±۰/۸۸
	۲۸- کیفیت مواد و تجهیزات آزمایشگاهی	۳/۷۱±۰/۸۵
نظارت و ارزشیابی	۲۹- داشتن عدالت در ارزشیابی	۴/۱۴±۰/۷۸
	۳۰- توضیح مجدد مطالب و رفع اشکال پس از ارزشیابی	۴/۱۴±۰/۸۰
	۳۱- ارائه بازخورد از طرف استاد به دانشجو	۴/۰۷±۰/۷۵
	۳۲- ارزشیابی مستمر از میزان یادگیری دانشجویان	۳/۹۲±۰/۸۰

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-03]

بحث

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، تأثیرگذارترین حیطه بر کیفیت آموزش، حیطه ویژگیهای فردی استاد بود که با نتایج مطالعات Avizhgan و همکاران(۱۴) و Tavakoli Ghoochani و همکاران(۱۵) همخوانی داشت. این نتایج نشان‌دهنده آن است که فراگیران بیش از آنکه به روش تدریس استاد اهمیت دهند، برای ویژگیهای شخصیتی او اهمیت قائل هستند. رعایت جنبه‌های فردی توسط استاد می‌تواند رضایت‌خاطر بیشتر دانشجویان را فراهم سازد.(۱۶)، در مطالعه حاضر گویه تسلط استاد در درس موردنظر در حیطه ویژگیهای فردی اساتید، بیشترین میانگین امتیاز از نظر تأثیرگذاری بر کیفیت آموزش را به خود اختصاص داده بود. نتایج مطالعه Ghorbani و همکاران(۱۷) نشان داد که مهمترین خصوصیت یک استاد خوب دانشگاهی از نظر دانشجویان، تسلط استاد در درس موردنظر می‌باشد. از آنجا که فراگیران در فرآیند یاددهی-یادگیری شاخص سابقه تدریس را کم اهمیت‌تر از تسلط استاد در درس موردنظر می‌دانستند، می توان چنین نتیجه گرفت که به طور کلی افزایش سابقه کار ملاکی برای تسط استاد در تدریس نمی‌باشد. در حالی‌که این ویژگی اکتسابی را می‌توان با دوره‌های آموزشی توانمندسازی اساتید ارتقا بخشید.

نتایج مطالعه Kelly نشان داد که مهمترین ویژگی در آموزش بالینی از نظر دانشجویان، دانش اساتید است(۱۸) که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی ندارد. این تفاوت در نظرات می‌تواند ناشی از سیستم آموزشی، فرهنگ و نیز انتظارات آموزشی متفاوت دانشجویان در کشورهای مختلف باشد.

در مطالعه حاضر، گویه پاسخگویی به مشکلات دانشجویان در حیطه ارتباط آموزش‌دهنده و فراگیر، مؤثرترین گویه بر کیفیت آموزش بود. نتایج مطالعه Marofi و Kiamanesh با یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر همخوانی دارد.(۱)، این مسئله شاید ناشی از آن باشد که دانشجویان تمایل دارند تا سیستم آموزشی به آنان و مسائل مربوط به آنان توجه بیشتری داشته و در جهت رفع مشکلات آموزشی‌شان جدیت بیشتری مبذول نمایند.

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، در حیطه نظارت و ارزشیابی گویه داشتن عدالت در ارزشیابی، دارای بیشترین میانگین امتیاز از نظر تأثیر بر کیفیت آموزش بود که با نتایج مطالعه Elahi و همکاران همخوانی دارد(۱۹)، در حالی که نتایج مطالعه Imanipour و Jalili نشان داد که اکثریت دانشجویان و اساتید روش ارزشیابی فعلی را از جهات مختلف نامناسب ارزیابی کرده و از آن ناراضی هستند.(۲۰)، همچنین بیش از نیمی از شرکت‌کنندگان مطالعه Bazzazi و همکاران ارزیابی آخر دوره آموزش درمانگاهی خود را در حدّ ضعیف ارزیابی کردند.(۱۲)، در واقع با توجه به تأثیر زیاد ارزشیابی بر کیفیت آموزش در مطالعات مختلف و نامناسب بودن روشهای ارزشیابی فعلی از دیدگاه دانشجویان و اساتید، انجام تغییرات و اصلاحاتی در شیوه‌های ارزیابی فعلی ضروری به نظر می‌رسد.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج مطالعه حاضر، اساتید می‌توانند با کسب ویژگیهایی مانند تسلط در درس موردنظر و توجه به مشکلات دانشجویان موجب ارتقای کیفیت آموزش گردند. همچنین سیستم ارزشیابی نیازمند تغییراتی است که در آن شیوه‌های ارزشیابی عینی‌تر شده و همراه با رفع اشکال و ارائه بازخورد به دانشجویان باشد.

تشکر و قدردانی

این مقاله نتیجه طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی بیرجند با کد ۵۹/۹۱ می‌باشد و با حمایت مالی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه به انجام رسیده است. محققان مراتب تشکر و قدردانی خود را از همکاری مسئولین و پرسنل محترم بیمارستانهای ولیعصر(عج)، امام رضا(ع)، تأمین اجتماعی و ارتش بیرجند اعلام می‌دارند.

REFERENCES

1-Marofi Y, Kiamanesh A. Factors Influencing Instruction Quality in Universities. Journal of higher education. 2009;2(6):9-36.[Persian]

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-03]

2-Baghaie R, Rasouli D, Rahmani AR, Mohammadpour Y, Jafarizade H. Effect of web-based education on cardiac disrhythmia learning in nursing student of Urmia University of Medical Sciences. Iran J Med Educ. 2012;12(4):240-8. [Persian]

3-Toulabi T, Janani F, Qurbanmohammadi E. The Appropriateness of educational programs' objectives for professional needs: The viewpoints of Khorramabad School of Nursing and Midwifery Graduates. Iran J Med Educ. 2009; 8(2):263-73. [Persian]

4-Toulabi T, Alhani F. A comparative study of educational programs' objectives for professional needs from the viewpoints of nursing graduates in three periods of three years. Yafteh. 2011; 12(2):53-66. [Persian]

5-Masoumi M, Ebadi A, Daneshmandi M, Raeisifar A. Concept mapping; modern teaching strategy in nursing education. Scientific Journal Of Educational Strategies in Medical Sciences. 2011; 4(1):47-51. [Persian]

6- Andrew R, Roswyn HB. Thinking ahead. Nursing Standard. 2004;18(18):120.

7-Sockalingam S, Stergiopoulos V, Maggi J, Zaretsky A. Quality education: a pilot quality improvement curriculum for psychiatry residents. Med Teach. 2010; 32(5):e221-6.

8-Quinn A, Lemay G, Larsen P, Johnson DM. Service quality in higher education. Total Quality Management. 2009; 20(2):139-52.

9-Hodavand S. Validation: Quality Control Tools. Journal Tadbir. 2009; 20(204):57-62. [Persian]

10-Barimani A, Salehi M, Sadeghi MR. Factors affecting quality of higher education from the post graduate students' perspective. Educational Administration Research Quarterly. 2011; 2(4):51-70. [Persian]

11-Raharjo H, Xie M, Goh TN, Brombacher AC. A methodology to improve higher education quality using the quality function deployment and analytic hierarchy Process. Total Quality Management & Business Excellence. 2007; 18(10):1097-115.

12-Bazzazi N, Falahinia Gh, Yavarikia AR, Houshmand B. Medical students' viewpoints about the quality of education in outpatient clinics in Hamedan University of Medical Sciences in 2007.Iran J Med Educ. 2011;11(2):167-73. [Persian]

13-Najafi Kalyani M, Sharif F, Jamshidi N, Karimi Sh. Students' perceptions of effective teaching in nursing education: A qualitative study. Iran J Nurs Res. 2011;5(19):6-15. [Persian]

14-Avizhgan M, Farzanfar E, Najafi MR, Shams B, Ashoorion V. Ambulatory education quality in Al-Zahra Hospital clinics in Isfahan, veiw of clerkships students and Interns. Iran J Med Educ. 2011; 10(5):896-905.

15-Tavakoli Ghoochani H, Karimi Z, Taefi ,Z, Hooseini R. Characteristics of effective clinical instructor from Nursing and Midwifery students point of view in North Khorasan University of Medical Sciences in 2008. J North Khorasan Univ Med Sci. 2009; 1(2,3):65-70. [Persian]

16-Taheri AR, Forghani S, Atapour Sh, Hasanzadeh A. The Eeffective clinical teaching from faculty members' and rehabilitation students' point of view. Iran J Med Educ. 2012; 11(9):1131-9. [Persian]

17-Ghorbani R, Haji-Aghajani S, Heidarifar M, Andade F, Shams-Abadi M. Viewpoints of nursing and para-medical students about the features of a good university lecturer. Koomesh. 2009; 10(2):77-84. [Persian]

18-Kelly C. Student's perceptions of effective clinical teaching revisited. Nurse Educ Today. 2007; 27(8):885-92.

19-Elahi N, Alhani F, Ahmadi F. Effective education: Perceptions and experiences of nursing students. Iran J Med Educ. 2012; 12(2):110-9.[Persian]

20- Imanipour M, Jalili M. Nursing students' clinical evaluation in students and teachers views. Iran J Nurs Res. 2012;7(25):17-26. [Persian]

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-03]

Abstract *Original Article*

Factors affecting quality of education from the viewpoint of graduated nurses working in Birjand hospitals, 2012

M. Rakhshkhorshid[1], Z. Farajzadeh[2], A.M. Izadpanah[2], S.A. Saadatjoo[2]

Background and Aim: Promoted quality of nursing education brings about improved quality of nursing care. Survey from graduates can facilitate the way to plan and modify current educational methods. This study aimed to determine the factors affecting the quality of education from the viewpoint of nurses working in Birjand hospitals.

Materials and Methods: This descriptive study involved 115 nurses working in Birjand hospitals during 2011-12 academic year who were selected through quota sampling method. The data collection tool consisted of a self-made questionnaire consisting of two parts: a) demographic characteristics and b) viewpoints of graduate nurses about the influence of various factors on the quality of education in 5 domains and 32 items. Content validity and inter-item correlation coefficient were used to determine validity and reliability. Chronbach's alpha was 0.92 overall, and 0.70 to 0.83 for the domains. Data analysis was performed in SPSS (version 15) using Friedman and Wilcoxon tests.

Results: The majority of the 115 participants were female (87.8%), married (76.5%), and graduated from state universities (68.7%). Maximum and minimum scores came respectively from personal characteristics of faculty members, and monitoring and evaluation domains. The most effective factor in personal characteristics of faculty members was related to their dominance of the course contents.

Conclusion: Faculty members can improve the quality of education by grasping such features as dominance in the course contents and attention to the students' problems. Furthermore, there can be elevated educational quality in case the evaluation system provides more objective measurement and feedback.

Keywords: Nursing; Graduate; Viewpoint; Quality of Education

Modern Care, Scientific Quarterly of Birjand Nursing and Midwifery Faculty. 2014; 11 (3):196-202

Received: December 10, 2012 ***Accepted: November 12, 2014***

[Downloaded from mcj.bums.ac.ir on 2026-11-03]

Corresponding Author: Zahra Farajzadeh, Department of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran. farajzadehz@bums.ac.ir

[1] M.Sc. Student of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran.

[2] Instructor, Department of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran.